

Пасажирські вагони
VIA Rail знову вироб-
лятимуть у Канаді

СТ. 2

Після CUAET: як не
втратити статус у
Канаді

СТ. 6

Україна показала
майбутнє
війни

СТ. 7

«Голоси» з-за
океану: виставка у
Львові

СТ. 9

Гібридна війна росії:
Диверсії
в Німеччині

СТ. 13

ДРОН РФ ВЛУЧИВ У БУДІВЛЮ СБУ В ЦЕНТРІ КИЄВА: 7 ПОСТРАЖДАЛИХ, ЗЕЛЕНСЬКИЙ ПООБІЦЯВ «ДЗЕРКАЛЬНУ» ВІДПОВІДЬ

Пошкоджена будівля СБУ, 4 вересня 2026.

Російські війська 4 вересня атакували безпілотником центральну будівлю Служби безпеки України, повідомив президент Володимир Зеленський.

«Говорив із керівником СБУ Олександром Покладом. На жаль, було влучання російського дрона в центральну будівлю СБУ на Володимирській у Києві навпроти Софійського собору (який входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – ред.). Всі екстрені служби на місці», – написав він у телеграмі.

Зеленський заявив, що дрон був

направлений «прямо у кабінет керівника СБУ в цій будівлі».

«Дав завдання Покладу адекватно, відчутно і за можливості дзеркально відповісти росіянам на цей удар, коли все буде підготовлене. Наші військові підтримають цю відповідь», – додав голова держави.

Раніше сьогодні міський голова Києва Віталій Кличко повідомив, що в Шевченківському районі сталася пожежа внаслідок падіння БпЛА на дах нежитлової будівлі. За словами мера, постраждали сім людей, шістьох із них шпиталізували.

Російські військові регулярно з різних видів озброєння – ударними БпЛА, ракетами, КАБами, РСЗВ – атакують українські міста і цивільну інфраструктуру в усіх регіонах України.

Українська влада і міжнародні організації кваліфікують ці удари як воєнні злочини Російської Федерації і наголошують, що вони мають цілеспрямований характер.

Обстріли систем життєзабезпечення населення і закладів охорони здоров'я з метою позбавити людей електроенергії, тепла, водопостачання,

зв'язку, медичної допомоги й інших необхідних умов для життя є ознакою геноцидних дій.

Керівництво Росії заперечує, що російська армія під час повномасштабної війни завдає цілеспрямованих ударів по цивільній інфраструктурі міст і сіл України, убиваючи цивільне населення і руйнуючи лікарні, школи, дитячі садочки, об'єкти енергетики та водозабезпечення.

Вікторія Карп'як
«Радіо Свобода»

Прем'єр-міністр Канади Марк Карні під час візиту до Тандер-Бей, Онтаріо, 3 вересня 2026 року.

ПІСЛЯ 40 РОКІВ: ПАСАЖИРСЬКІ ВАГОНИ VIA RAIL ЗНОВУ ВИРОБЛЯТИМУТЬ У КАНАДІ

Тандер-Бей, Онтаріо, 3 вересня 2026 року. У Канаді вперше за чотири десятиліття знову вироблятимуть пасажирські вагони для національного залізничного оператора VIA Rail. Про це оголосив прем'єр-міністр Канади Марк Карні під час візиту до Тандер-Бей.

Федеральний уряд інвестує понад 4,7 млрд доларів у придбання та обслуговування 313 нових пасажирських вагонів для VIA Rail, які виготовлятиме компанія Alstom Canada. Виробництво та складання відбуватимуться у Тан-дер-Бей, Онтаріо, та Ла-Покатьєрі, Квебек, а роботи з проєктування та інженерного забезпечення у Сен-Брюно-де-Монтарвілі, Квебек. Це найбільша інвестиція в історії VIA Rail і найбільше за покоління оновлення канадської міжміської пасажирської залізниці. Очікується, що проєкт підтримає близько 700 робочих місць в Онтаріо та Квебеку та забезпечить понад 1,6 млрд доларів економічного ефекту.

Відповідно до федеральної політики К«Купуй канадське» (Buy Canadian), компанія Alstom планує використати та розширити мережу з понад 900 канадських постачальників. У виробництві також максимально використовуватимуть канадську сталь для конструктивних елементів, опор та металевих деталей.

Інвестиція надходить у важливий для канадської пасажирської залізниці момент. Для такої великої країни, як Канада, залізничне сполучення відіграє важливу роль у підтриманні зв'язків між громадами. Водночас частина далекого, регіонального та віддаленого рухомого складу VIA Rail наближається до завершення терміну експлуатації, а деяке обладнання використовується вже понад 70 років. Нові вагони мають замінити застарілий рухомий склад і забезпечити безпечніші, надійніші та сучасніші пасажирські перевезення. Водночас уряд наголошує на промисловому значенні проєкту — виробництві необхідного обладнання всередині країни та підтримці канадських працівників і підприємств.

Нинішня програма є частиною масштабнішого оновлення VIA Rail. Раніше федеральний уряд оголосив про 1,95 млрд доларів на придбання 45 нових пасажирських локомотивів, а також будівництво нового підприємства для їх складання та обслуговування в Монреалі. Таким чином, загальний обсяг федеральних інвестицій в оновлення далекого, регіонального та віддаленого рухомого складу VIA Rail перевищує 6,6 млрд доларів.

«Перед обличчям серйозних викликів впевнена в собі Канада обирає шлях будівництва. Вперше за чотири десятиліття пасажирські вагони VIA Rail вироблятимуть у Канаді — вагони, які раніше виготовляли у Сполучених Штатах, тепер вироблятимуть у нас», — заявив Марк Карні. За його словами, це означатиме нові контракти для канадських постачальників, робочі місця для канадців і заробітки, які залишатимуться в канадських містах і громадах.

Міністр транспорту та лідер уряду в Палаті громад Стівен МакКіннон наголосив, що канадці заслуговують на сучасну й надійну пасажирську залізницю, розраховану на майбутні покоління. «Інвестуючи у складання цих вагонів у Тандер-Бей та Ла-Покатьєрі, а також у канадські проєктування та інженерні компетенції, ми інвестуємо в канадських працівників, інновації та стійкішу економіку», — зазначив він. Уряд розглядає ці інвестиції не лише як оновлення залізничного парку, а й як частину ширшої стратегії зміцнення канадської промисловості, інфраструктури та внутрішніх ланцюгів постачання в умовах глобальної економічної невизначеності.

Надія Лемко

ПІВНІЧНА ЛІНІЯ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ ЗМІЦНИТЬ ЕНЕРГЕТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ БРИТАНСЬКОЇ КОЛУМБІЇ

Прем'єр-міністр Британської Колумбії Девід Ебі, генеральна директорка В.С. Hydro Шарлотта Міта, федеральний міністр енергетики Тім Годжсон та очільниця Першої нації Lheidli T'enneh Доллін Лоґан під час оголошення про початок будівництва проєкту North Coast Transmission Line.

У Британській Колумбії розпочалося будівництво масштабного проєкту North Coast Transmission Line, який має більш ніж удвічі збільшити обсяги електроенергії, що надходитиме з Принс-Джорджа до Терасса та далі на північний захід провінції.

Про початок робіт у Принс-Джорджі оголосили генеральна директорка В.С. Hydro Шарлотта Міта, прем'єр-міністр Британської Колумбії Девід Ебі, федеральний міністр енергетики Тім Годжсон, міністр федеральної інфраструктури Грегор Робертсон та верховна старійшина народу Лґейдлі-Т'енне Доллін Лоґан.

За словами В.С. Hydro, це одна з наймасштабніших інвестицій в електроенергетичну інфраструктуру в історії провінції. Проєкт має забезпечити додаткові потужності для великих інфраструктурних проєктів на північному заході Британської Колумбії, зокрема підприємств зі зрідження та експорту природного газу (LNG) і гірничодобувної промисловості.

Федеральний і провінційний уряди очікують, що реалізація проєкту сприятиме створенню близько 10 млрд доларів економічної активності та 9 700 прямих робочих місць на повну зайнятість. Завершення будівництва першої фази заплановане на 2032 рік.

Прем'єр Ебі назвав доступ до гідроелектроенергії Британської Колумбії «величезною перевагою» провінції, оскільки вона дає змогу великим промисловим проєктам зменшувати витрати та викиди вуглецю. Федеральний міністр енергетики Тім Годжсон назвав проєкт прикладом спільних дій федерального та провінційного урядів, які мають розкрити економічний потенціал північного заходу провінції.

Дискусія про довкілля

Водночас проєкт викликає занепокоєння серед екологічних організацій. Критики вважають, що збільшення виробництва природного газу та пов'язані з ним викиди су-

перечать необхідності скорочувати парникові гази на тлі дедалі частіших лісових пожеж і спекотніших та сухіших літ у Британській Колумбії.

За підрахунками CBC News, викиди від проєкту Ksi Lisims LNG, який планують забезпечувати електроенергією через нову лінію, можуть збільшити щорічні викиди парникових газів провінції приблизно на 6–8 відсотків.

Годжсон, зі свого боку, захищає розвиток галузі LNG, називаючи її низьковуглецевою порівняно з іншими джерелами енергії та наголошуючи на податкових надходженнях, які допомагають фінансувати охорону здоров'я, догляд за дітьми, дороги та громадську безпеку.

Участь корінних народів

Важливою складовою проєкту стала участь п'яти корінних народів — Lheidli T'enneh, Stellat'en, Nazko, Saik'uz та Nadleh Whut'en.

Представниця Lheidli T'enneh Доллін Лоґан заявила, що громади провели власну оцінку проєкту та висунули низку умов, серед яких максимальне залучення місцевих працівників, гарантії відновлення територій і врахування сукупного впливу розвитку на довкілля.

Наразі корінні народи надали лист про відсутність заперечень, що дозволяє будівництву продовжуватися, очікуючи на укладення остаточної угоди. Лоґан наголосила, що громади прагнуть не лише брати участь у будівництві, а й мати довгострокову роль в обслуговуванні інфраструктури, отримувати економічні вигоди та частку від доходів протягом усього терміну її експлуатації.

За її словами, саме такий підхід — будівництво великих проєктів за участю та за згодою корінних народів — може стати прикладом «справжнього примирення», хоча попереду ще залишається чимало роботи.

Осип Гнятик

У КАНАДІ КРИТИКУЮТЬ МІНІСТРА ОБОРОНИ США ЗА ДОПИС, ЩО ВИСМІЮЄ КАНАДСЬКИХ КАДЕТІВ

Міністра оборони США Піта Гегсета критикують у Канаді через допис у соціальних мережах, який, висміює учасників канадської молодіжної кадетської програми.

Гегсет опублікував фотографію, взяту зі сторінки місцевого навчального підрозділу в соціальних мережах. На ній молода кадетка отримує відзнаку від своєї інструкторки. До фотографії він додав картинку канадського прапора та підпис: «Це справжнє» (this is real), очевидно намагаючись висміяти зовнішність двох жінок і таким чином зневажливо поставитися до канадських військових. Міністр оборони Канади Дейвід Макгінті заявив, що такий допис «не відповідає гідності посади».

США та Канада нині перебувають у центрі торговельного конфлікту, який неодноразово переростав у словесні суперечки. Адміністрація Дональда Трампа також давно звинувачує Канаду в надмірній залежності від американської військової могутності у сфері оборони. Відповідаючи на запитання про допис Гегсета та інші нещодавні випадки представників адміністрації Трампа, прем'єр-міністр Канади Марк Карні заявив, що торговельні переговори відновляться лише тоді, «коли американці перестануть робити меми, припинять кидати шпильки,

Фото, опубліковане міністром оборони США Пітом Гегсетом у соціальній мережі X, яке викликало критику через висміювання зовнішності канадської інструкторки молодіжної кадетської програми. Фото: Піт Гегсет / X.

перестануть намагатися здаватися жорсткими й почнуть серйозно ставитися до цих переговорів». У Пентагоні заявили, що допис Гегсета «говорить сам за себе».

Національна кадетська програма Канади перебуває під наглядом Збройних сил і пропонує молоді віком від 12 до 18 років навчання лідерства та практичні навички. У заяві Ліга армійських кадетів Канади — цивільна організація, яка підтримує програму, — рішуче засудила «будь-які випадки онлайн-цькування або висміювання

досягнень кадетів». «Зневажливі коментарі на адресу молодих людей, які докладають зусиль, щоб розвиватися та служити своїм громадам, є неприйнятними», — наголосила організація.

У коментарі телеканалу CBC начальниця штабу оборони Канади генерал Дженні Каріньян заявила, що військові підтримують контакт із кадетами, які опинилися в центрі ситуації, і врахують їхню позицію щодо подальших дій. «Ми консулюємося з ними щодо того, як вони хочуть діяти далі», — сказала

вона. До критики долучилися й інші канадські політики. Скотт Андерсон, депутат від Консервативної партії округу Вернон і колишній військовослужбовець резерву, у дописі, адресованому Гегсету, звинуватив його в тому, що той не дотримується «відповідальності та належної поведінки», яких вимагає його посада. «Ви вирішили відкласти і те, і інше та образити двох канадських жінок, які не є учасницями бойових дій, навмисно виставивши їх на посміховисько перед мільйонами людей. Вам має бути соромно», — написав Андерсон. «Наші економіки, континентальна оборона та культури нерозривно пов'язані, і водночас ми є двома окремими державами. Канадцям і американцям немає причин мати проблеми одне з одним, але у мене є проблема з вами», — додав він.

Деякі оглядачі та канадці в соціальних мережах звинуватили міністра оборони США у бодішеймінгу — публічному висміюванні зовнішності людей.

Торговельні переговори між Канадою та США перервалися минулого місяця. Обидві сторони звинуватили одна одну в останніх вимогах, які зірвали попередню досягнуту домовленість. Після цього США негайно запровадили 50-відсоткові мита на канадський імпорт вартістю близько 20 млрд дола-

рів США (28 млрд канадських доларів). Канада планує наступного тижня запровадити відповідні контрзаходи. Сторони також обмінялися образливими заявами. Прем'єр-міністр Онтаріо Даг Форд назвав Трампа «невдахою» (looser), сам президент США запропонував перейменувати озеро Онтаріо на озеро Америка, а міністр транспорту США Шон Даффі заявив, що Канада — це країна, «яка не має армії».

Водночас Канада та США протягом десятиліть залишаються союзниками й партнерами у сфері оборони. Зокрема, Канада підтримала Сполучені Штати під час війни в Афганістані.

Останніми місяцями Канада також суттєво збільшила витрати на оборону після багатьох років, коли її видатки не відповідали цілям НАТО. Сам Гегсет, ветеран, також перебуває під тиском у США після низки гучних звільнень високопоставлених військових керівників із Пентагону та на тлі запитань щодо дій США під час війни з Іраном. Міністр оборони США давно приділяє особливу увагу зовнішньому вигляду та фізичній підготовці американських військовослужбовців і просуває те, що називає «воїнським духом» (warrior ethos).

Джесіка Мерфі
Редакторка цифрового контенту BBC у Канаді

ВІКНО В КАНАДУ: ЯК УКРАЇНА ПІДКОРЮВАТИМЕ НОВИЙ КІНОРИНОК TIFF

З 10 до 20 вересня Міжнародний кінофестиваль у Торонто (TIFF) стане важливим майданчиком для представлення та міжнародного розвитку української кіноіндустрії. Цього року Україна представить свій національний стенд у межах нової масштабної професійної платформи TIFF — The Market. Український павільйон працюватиме з 10 до 16 вересня, у найактивніший період роботи професійної частини фестивалю, створюючи нові можливості для українських кінематографістів, продюсерів та представників індустрії для міжнародних контактів, співпраці та залучення до світового кіноринку.

Організатором цього річної української кіноделегатії виступила громадська організація «Нарешті» за підтримки Державного агентства України з питань кіно (Держкіно) та у тісній співпраці з Міністерством культури. Попри випробування повномасштабної війни, які продовжують стримувати внутрішнє кіновиробництво, українська індустрія невпинно доводить світові свою стійкість, високу художню якість та здатність говорити з іноземною аудиторією мовою кіномистецтва.

Павільйон функціонуватиме як важливий осередок для проведення зустрічей між українськими продюсерами, режисерами та провідними світовими кіноагентами та представниками міжнародних фондів. Особливу увагу буде приділено

Українська режисерка Марія Пономарьова представить свій короткометражний автобіографічний фільм «По батькові» (Patronymic) у програмі Short Cuts 51-го Міжнародного кінофестивалю в Торонто (TIFF).

каталогам сучасних українських стрічок, показу перспективних проектів на різних етапах виробництва, а також реклама України як надійного партнера для сервісних послуг та зйомок. Важливою частиною бізнес-програми стане спеціальний офіційний прийом для учасників кіноринку, організований спільно з канадським партнером, Інститутом Святого Володимира в Торонто. Захід покликаний зміцнити зв'язки з впливовою канадською діаспорою та місцевими кіноінституціями.

Проте кіновізит України в Торонто не обмежується бізнес-зустрічами. Цього року українські голоси лунатимуть безпосередньо з екранів фес-

тивальних кінотеатрів у різних офіційних секціях TIFF.

Зокрема, у престижній програмі короткого метра TIFF Short Cuts відбудеться світова прем'єра автобіографічної стрічки «По батькові» (Patronymic) режисерки Марії Пономарьової. Фільм досліджує тонкі психологічні пласти родинних зв'язків та ідентичності у часи великих історичних потрясінь, що є як ніколи актуальним для сучасного українського контексту.

Окрім цього, у секції документального кіно TIFF Docs буде представлено стрічку «Black Sunflowers» («Чорні соняшники»), масштабний проєкт спільного виробництва України та США. Цей документальний фільм пропонує детальний та відвертий погляд на життя сучасної української молоді, яка змушена дорослішати, кохати, творити та виборювати своє майбутнє в умовах жорстокої загарбницької війни. Очікується, що покази зберуть повні зали та привернуть додаткову увагу світової преси до ситуації в Україні.

Участь України у TIFF у статусі активного гравця кіноринку є стратегічно важливою. Вона доводить, що українська культура популяризується за кордоном, формує нові зв'язки та продовжує створювати сюжети, які відгукуються глядачам з усього світу.

Марія Костур

ІСТОРІЯ ЛІГИ УКРАЇНОК КАНАДИ ВІДДІЛ ЕДМОНТОН

Як і багато великих справ, історія Едмонтонського відділу Ліги Українок Канади почалася скромно - понад 70 років тому. Основоположницями були жінки післявоєнної еміграції, патріотично налаштовані та національно свідомі, яких доля привела з поневоленої України до привітної, але чужої Канади. Тут вони прагнули знайти своє місце, вільно жити й працювати та водночас допомагати Батьківщині. Як співається в пісні: «Далека Ти, а близька нам, кохана Вітчизно».

Наші Початки в Едмонтоні

Українське жіноцтво приєднувалося в ряди Ліги Визволення України (ЛВУ) та Спільки Української Молоді (СУМ), які почали свою діяльність 1948-1949 рр. Їх об'єднувала одна ціль - самостійна, незалежна Україна, для якої вони жили та працювали. Жінки вступали до ЛВУ і з часом появилась потреба розвитку окремої жіночої ланки. У 1954 р. в Українському Народному Домі в Едмонтоні відбулись основуючі збори, де зорганізовано жіночу секцію при ЛВУ.

У 1955 р., рішенням 6-ої Крайової Конференції ЛВУ, жіночі секції перетворено на самостійну організацію з власним статутом - Об'єднання Жінок Ліги Визволення України (ОЖ-ЛВУ). У 1993 р., рішенням XIII Крайового З'їзду, наша організація перейменувалася на Лігу Українок Канади (ЛУ-окК).

Попри зміну назви організації, її основні принципи залишилися незмінними. Змінювалися люди, суспільно-політичні обставини та демографічний стан громади, тому ЛУ-окК мусить бути чутливою до потреб своїх членкинь і викликів асиміляції. Якщо в перші десятиліття її членкинями були переважно жінки, народжені в Україні, то сьогодні, 70 років потому, більшість становлять представниці наступних поколінь канадців. Водночас до організації долучаються новоприбулі жінки, спочатку з Польщі та колишньої Югославії, а останніми роками й з України, які поселилися в Едмонтоні.

Протягом свого діяльного періоду, наша організація співпрацювала та далі працює з братніми Організаціями Українського Державницького Фронту (ОУДФ) (раніше Організації Українського Визвольного Фронту). Разом діяльність спрямована на дві важливі сфери: розвиток громадських, політичних та культурних ділянок нашої громади в Канаді та підтримка Українського На-

2013 Члени ЛУ-окК, СУМ та ЛУК вітають Владика Давида Мотюка з колядою. Фото: Ліда Василян

роду на його шляху до перемоги та розбудови суверенної, успішної, де-

Наш відділ писав листи протесту до телевізійної станції CFRN в справі

Рік 1997. Привітали Славу Стецько.

Перший ряд зліва: Августин Подільський, Оля Пшоняк, Слава Стецько, Наталка Таланчук, Мирося Стельмах, Марія Багнюк, Петро Бойків
Другий ряд: Михайло Гвоздецький, Іван Гук, Стефан Сумка, Роман Чучман, Василь Багнюк.

мократичної європейської Держави.

Політична Діяльність

Наші членкині дуже часто беруть участь в громадських вічах та демонстраціях на підтримку України. У час більшовицького терору численні тисячі борців за волю України каралися в таборах ГУЛАГу, і в тому числі жінки. Важливим аспектом нашої діяльності були петиції, звернення, листи до представників уряду на захист поневолених братів і сестер.

фальшивих інформацій на програмі "60 Minutes." Була і протестна акція з приводу варварського вбивства 500 українських жінок у Кінгірі та інші акції в обороні українських жінок політв'язнів. Після нападу на Україну 2014 р. відділ писав листа до мережі аптек Shopper's Drug Mart, протестуючи проти реклами «Kalinka Beauty-Welcome to Russia». Відділ писав листи у 2018 р. до компаній Amazon, eBay, Walmart, висловлюючи сильне обурення проти продажу одягу на їхніх сайтах, який прославляв со-

ветську символіку і диктаторів.

Членкині брали участь у демонстраціях на підтримку політв'язнів, у 1983 р. - на відкритті першого в світі пам'ятника жертвам Голодомору в Едмонтоні, демонстрації в обороні Афганістану в часі московського вторгнення, та в акції під час концертів Червоної Армії у 1988 р. Від початку повномасштабного нападу на Україну в 2022 р. членкині беруть участь у різних акціях в обороні України.

Особливою гордістю відділу та його членкинь це визнання урядом Альберти Голодомору 1932-1933 років в Україні геноцидом. Цьому успіху завдячуємо наполегливій праці ЛУ-окК у співпраці з відділом ЛУК та покійним Євгеном Звоздецьким, колишнім Спікером, Міністром і членом Законодавчої асамблеї Альберти. Законопроект «Ukrainian Famine and Genocide (Holodomor) Memorial Day Act» (2008) є частиною провінційного законодавства. Відтоді щороку в листопаді в приміщенні Провінційної Легіслатури відзначають День пам'яті Голодомору. Ця подія є історичною не лише через офіційне визнання Голодомору геноцидом українського народу, а й через однакості підтримку законопроекту всіма політичними партіями Альберти.

Наша Історична Пам'ять

Шанування героїв Українського Народу та відмічення історичних подій є важливою частиною праці Едмонтонського відділу. Вшановуючи подвиги Українського Народу, ми пам'ятаємо про величезні жертви наших попередників і показуємо новим поколінням, якою ціною здобута незалежність Української Держави. Ми пригадуємо собі, яка цінна Українська Незалежність, і як потрібно бути готовими на захист Українського Народу.

За останніх сімдесят років відбулися численні громадські події, в тому числі: Свято Покрови, Свято Героїв, відмічення героїв УПА, 50-річчя Організації Українських Націоналістів, Свято Чупринки, відзначення подій 30-го червня, 22-го січня і пізніше День Соборности, Зелені Свята щорічно на кладовищі св. Михаїла, щорічний традиційний Щедрий Вечір та багато інших.

Українська гостинність

ЛУ-окК рада бути співорганізатором публічних зустрічей із політиками, науковцями, депутатами Вер-

2016 року Едмонтонський Відділ ЛУ-окК отримав Гетьмаську Нагороду яку надає Провінційна Рада КУК Альберти. Перший ряд зліва: Ірка Місків, Наталка Таланчук, Іванна Шевчук, Ірина Коломійчук, Галина Сухарина, Віра Василенко, Мотря Дацків. Другий ряд зліва: Віра Кіндзерська, Христя Мусієнко (Калґарі ЛУ-окК), Уляна Солецька, Галя Віслон (Калґарі ЛУ-окК), Ліда Василенко, Ліна Рахмістрок.

Члени Едмонтонського Відділу ЛУ-окК- Конґрес КУК Листопад, 2025 р.

Зліва: Уляна Солецька, молода членкиня, Оріся Бойчук, Лілія Пантелюк-Соба, Лілія Суха, Іванка Шевчук, Ліда Василенко.

ховної Ради України, Послами України, колишніми політв'язнями, поетами, письменниками, музикантами та громадськими активістами. Понад 50 років Дім Української Молоді (ДУМ) в Едмонтоні приймав численних гостей часто були гостинними господарями та створювали український дім далеко від дому. Неможливо згадати всіх, але серед визначних гостей були:

Патріарх Йосиф Сліпий, Патріарх Святослав; Прем'єр-міністр Канади Трюдо; Прем'єри Альберти П. Логід, А. Редфорд, Д. Кенні; Посли України Л. Лук'яненко, В. Батюк, В. Хандогій, В. Фуркало та консул О. Данилейко; депутати Верховної Ради України В. Філенко, М. Рагушний, С. Стецько, Є. Гринів; академіки Л. Луцюк, С. Квіт, Ю. Щур, Я. Келебай, історик В. В'ятрович та діяч С. Кузан. Серед колишніх політв'язнів: Ю. Шухевич, В. Мороз, П. Дужий, О. Коваль, В. Чорновіл та полковник В. Кук. Українську культуру представляли І. Драч, А. Пашко, О. Янчук, С. Федина, С. Фоменко, О. Муха, танцювальний ансамбль «Верховина» з Мельбурна (Австралія), ансамбль «Пікардійська Терція» та багато інших.

Наша організація і наш дім

Перші членкині ЛУ-окК (тоді ОЖ-ЛВУ) зробили надзвичайно великий внесок, фінансовий та практичний, до будови Дому Української Молоді ще перед придбанням дому. Разом із братніми організаціями, Едмонтонський відділ користувався приміщенням Народного Дому, Катедри Св. Йосафата і Церкви Св. Юрія Переможця, поки не збудували свою Домівку.

Як писала членкиня Іванна Бойків у своєму святковому слові з нагоди 50-річчя ЛУ-окК в листопаді 2004 р.

“Ще довго до початків будови ДУМ, наше членство віддано працювало для придбання фондів на цей Дім, приготівляючи чайки, базари, роблення і продаж українських харчів... З побудовою ДУМ членкині попали у вир кипучої праці в кухні, беручи на себе велику відповідальність, щоб чим скоріше цей Дім

звільнити від фінансових зобов'язань. Окрема муравлина праця нашого жіноцтва уможливила відділові ОЖ-ЛВУ передати \$22,000 на сплату цього дому, не вчислюючи прибутків з праці наших членкинь в кухні.” [Ред: \$22,000 у 1973 р. дорівнює \$167,000 у 2026 р.]

Суспільна Опіка

Від початків референтура Суспільної Опіки пам'ятає про наших членкинь: відвідують хворих і підтримують їх в час потреби. Особливо в час Різдвяних та Великодніх Свят комітет суспільної опіки відвідує членкинь, які через вік чи здоров'я не можуть бути активно з нами. Ми пам'ятаємо та цінуємо їхній вклад у розбудову нашої організації.

Зв'язки з другими жіночими організаціями

Наш відділ раніше був членом Національної Жіночої Ради Канади, де ми інформували загально канадські жіночі організації про Україну та її визвольну боротьбу. На місцевому рівні наш відділ і членкині включаються до громадського життя. Ми горді за співпрацю з Організацією Українок Канади, Лігою Українських Католицьких Жінок та Союзом Українок Канади. Наші членкині брали участь у відмічанні 85-річчя відділу ОУК-Едмонтон. Організовано спільні відзначення таких святкувань, як 100-річчя Українського жіночого руху разом з другими жіночими організаціями Едмонтон, Свято Героїнь, відзначення 2000-річчя Києва; Рік Української Жінки та другі. В 2005 р. ЛУ-окК разом із вище згаданими організаціями відзначили визначних Українських Жінок Едмонтону з нагоди 100-річчя Про-

вінції Альберти. Особливим гостем того дня була Достойна Анна МакЛеллан, колишній заступник Прем'єр-міністра Канади.

Сім десятиліть історії Едмонтонського відділу Ліги Українок Канади - це історія не лише організації, а передусім жінок, які своєю щоденною працею творили й зміцнювали українську громаду далеко від Батьківщини. Вони будували домівки, берегли пам'ять, підтримували тих, хто потребував допомоги, говорили правду про Україну та передавали свою любов до неї наступним поколінням. Змінювалися часи, покоління і виклики, але незмінним залишалося головне — віра в Україну, відповідальність за її майбутнє та готовність діяти.

Сьогодні праця продовжується. Нове покоління українок долучається до відділу, зберігаючи здобуте попередницями й водночас відкриваючи нові шляхи служіння громаді та Україні. Бо організація живе доти, доки живуть її цінності, а пам'ять набуває сили тоді, коли стає основою для майбутнього. Історія Едмонтонського відділу Ліги Українок Канади триває. Про наступні сторінки цієї багатогранної історії, важливі ініціативи та людей, які творили й творять її сьогодні, читайте у другій частині матеріалу в наступному числі «Гомону України».

Ліда М. Василенко
Секретар КУ-ЛУ-окК

Віталій Портников

Україна і дорога до миру
П'ЯТИЙ РІК ВІЙНИ

Розмова та дискусія

КВИТКИ

ЕДМОНТОН
23 ВЕРЕСНЯ

БЛАГОДІЙНИЙ ВЕЧІР НА ПІДТРИМКУ ПРОГРАМИ
ПРОТЕЗУВАННЯ І РЕАБІЛІТАЦІЇ ЗАХИСНИКІВ

ПІСЛЯ CUAET: ЯК НЕ ВТРАТИТИ СТАТУС У КАНАДІ

Для українців, які приїхали до Канади по CUAET програмі, продовження документів може здаватися звичною формальністю. Проте несплачений збір, ненадісланий документ або пропущений лист від імміграційної служби можуть мати серйозні наслідки для всієї родини.

З 1 квітня 2026 року спеціальні імміграційні заходи для українців змінилися. Сам факт приїзду за CUAET не означає автоматичної можливості продовження перебування чи права на роботу. На сьогоднішній день право на продовження відкритого дозволу на роботу мають дві категорії українців:

- 1) українці які прибули до Канади не пізніше 31 грудня 2024 року по програмі CUAET і які мають чинний дозвіл на роботу на момент подачі заявки на продовження статусу;
- 2) українці, які очікують рішення за програмою постійного проживання для українців із членами сім'ї в Канаді і мають чинний дозвіл на роботу на момент подачі заявки на продовження статусу або втратили статус менше ніж 90 днів тому.

Заявник має перебувати в Канаді під час подання та прийняття рішення. Подати заяву можна до 31 березня 2027 року; скористатися цими новими заходами можна лише один раз. Строк нового дозволу також обмежується строком дії паспорта та біометрії.

Дата 31 березня 2027 року є кінцевим строком приймання заяв за заходами, а не автоматичним продовженням усіх документів до цієї дати. Якщо ваш дозвіл закінчується раніше, питання продовження потрібно вирішити до його закінчення. Люди з visitor record або study permit, які не підпадають під іншу спеціальну політику, мають користуватися відповідними звичайними процедурами. Власники Temporary Resident Permit (TRP) також проходять окрему процедуру; цей документ не слід плутати зі звичайним статусом тимчасового резидента.

Окрема політика діє для осіб, які подали заяву або були включені до неї як супроводжуючі члени сім'ї за програмою постійного проживання для українців, які мають родичів у Канаді. Приймання нових заяв за цією програмою завершилося 22 жовтня 2024 року.

Особи, чії заяви були прийняті до розгляду та за якими ще не ухвалено остаточного рішення, можуть за певних умов отримати дозвіл на роботу або навчання. Для цього вони повинні мати чинний статус у Канаді або подати заяву на його відновлення протягом 90 днів після втрати.

Якщо статус було втрачено понад 90 днів тому, скористатися чинними пост-CUAET заходами для його відновлення вже неможливо. Тому заявникам, які очікують на рішення за програмою возз'єднання сімей, надзвичайно важливо своєчасно продовжувати свій статус. Відсутність чинного статусу на момент завершення розгляду заяви може поста-

вити під загрозу отримання статусу постійного резидента.

П'ять історій із моїх консультацій за останній місяць показують, наскільки уважно потрібно ставитися до кожного етапу.

У першій історії громадянка України вчасно подала заяву на продовження дозволу на роботу, але не сплатила необхідні збори. IRCC визнало заяву неповною та закрило її. Коли жінка отримала повідомлення, від дати закінчення попереднього дозволу минуло понад 90 днів. Навіть наявність заяви на постійне проживання за програмою сімейного возз'єднання не давала їй можливості подати нову заяву на відновлення за відповідною 90-денною процедурою. Їй довелося подавати заяву на Temporary Resident Permit.

Причина в тому, що заяву, повернуту як неповну, вважають такою, що не була подана. Вона не забезпечує maintained status — збереження статусу на час розгляду. За відсутності іншої підстави статус у такій ситуації втрачається після закінчення попереднього дозволеного перебування, а не лише після отримання повідомлення від IRCC.

За чинною процедурою продовження пост-CUAET відкритого дозволу потрібно сплатити 155 канадських доларів за розгляд і 100 доларів за відкритий дозвіл — разом 255 доларів. За потреби окремо сплачують біометрію.

У другій історії проблема виникла з новим паспортом. Заявники пояснили, що документ уже виготовлений, і пообіцяли надати його після отримання. Коли IRCC надіслало запит, вони завантажили паспорт в акаунт, але, найімовірніше, не завершили надсилання кнопкою «Submit». Імміграційна служба не отримала відповіді та закрила заяву. На той момент попередній дозвіл уже закінчився. Згодом було подано заяву на відновлення статусу, але знову надійшла відмова. Заявник мав справу за українською програмою сімейного возз'єднання і потенційно міг скористатися окремою політикою, однак цю підставу належно не зазначили й не підтвердили. Висновок простий: потрібно не лише мати

право на певну процедуру, а й правильно пояснити та документально підтвердити його у заяві.

Третя історія стосується медичного огляду. У 2023 році людині видали дозвіл на роботу з умовою пройти огляд протягом 90 днів. Вона вирішила, що після видачі дозволу ця вимога вже не має значення. Під час розгляду заяви на продовження у 2026 році з'ясувалося, що умову не виконано, і надійшла відмова. Отримавши документ, уважно прочитайте всі його умови, зокрема розділ «Remarks». Схвалення дозволу на роботу не скасовує обов'язків, зазначених у самому дозволі.

У четвертій історії родина подала заяву на дозвіл на роботу для 15-річної дитини. Під час першого приїзду дитині ще не було 14 років і біометрію вона не здавала. Тепер IRCC надіслало відповідний запит із 30-денним строком. Родина не перевіряла акаунт, пропустила лист, а згодом отримала відмову. Попередній visitor record на той момент уже давно закінчився.

Тут є принципове уточнення: закінчення visitor record понад чотири місяці тому ще не доводить, що 90 днів на відновлення минули. Якщо повна й своєчасна заява забезпечувала maintained status, відлік зазвичай починається з дати відмови. Якщо ж заяву повернули як неповну або її подали запізно, розрахунок буде іншим. Тому висновок про втрату можливості відновлення можна робити лише після перевірки документів і всіх дат.

П'ята історія — про виїзд із Канади до завершення розгляду. Людина подала заяву на продовження дозволу на роботу, а потім виїхала за кордон. IRCC попросило підтвердити фізичне перебування в Канаді. За нинішніми правилами перебувати тут потрібно і на момент подання, і на момент рішення. Тому подорож під час розгляду слід планувати з урахуванням цієї вимоги: перебування за кордоном у момент рішення може призвести до відмови.

Окремої уваги потребують дитячі документи. У моїй практиці були випадки, коли після відмови батькам відмовляли й дітям, чії заяви на

продовження перебування або навчання були пов'язані з батьківським статусом. Це не універсальне правило автоматичної відмови: кожна заява має власні обставини та підстави. Проте планувати продовження потрібно для всієї родини, перевіряючи статус і строки кожного її члена.

Вчасно подана заява на продовження дозволу на роботу може дозволити продовжувати працювати на попередніх умовах під час розгляду, якщо виконані відповідні вимоги. Але не слід припускати, що таке право виникає після будь-якої заяви: зокрема, подання на перший дозвіл або після закінчення попереднього не дає такого самого результату. [

Практична профілактика починається з простих речей: перевірте строк дії паспорта й біометрії, усі умови попереднього дозволу, правильність зборів і підтвердження надсилання. Зберігайте квитанції та повідомлення про подання. Після завантаження додаткових документів переконайтеся, що надсилання завершено. Регулярно відкривайте акаунт IRCC, перевіряйте електронну пошту та папку спаму. Не відкладайте відповідь на запит до останнього дня.

Якщо відмова вже надійшла, насамперед потрібно з'ясувати її причину, дату втрати статусу й доступні правові кроки. Залежно від обставин можна оцінити відновлення статусу, звернення до IRCC з проханням переглянути рішення або судовий перегляд у Федеральному суді. Для імміграційних справ, що виникли в Канаді, звичайний строк звернення до суду становить лише 15 днів від повідомлення про рішення.

Моя порада — звертатися по допомогу до закінчення документів, а після відмови діяти одразу. У таких справах своєчасна перевірка заяви може зберегти родині місяці роботи, доходу та стабільності.

Ольга Сенишин, адвокатка та нотаріус, партнерка юридичної фірми CGS LAW у Торонто. Працює у сфері імміграційного, бізнесського та сімейного права, представляючи інтереси клієнтів по всій Канаді.

УКРАЇНА ПОКАЗАЛА МАЙБУТНЄ ВІЙНИ: ДРОНИ ЗАМІСТЬ ВІЙСЬКОВОГО ПАРАДУ

На День Незалежності Україна вперше продемонструвала військову силу без танків, бронетехніки та колони солдатів. Києвом пройшли наземні роботи, Дніпром — морські дрони, а над столицею пролетіли десятки безпілотників.

24 серпня 2026 року Україна відзначила 35-ту річницю Незалежності незвичайним військовим парадом. Замість традиційної колони військових, танків і бронемашин Києвом рухалися наземні роботизовані системи, Дніпром пройшли безекіпажні катери, а небо над столицею заповнили безпілотники.

Це був перший офіційний військовий парад України з 2021 року і, за словами організаторів, перша у світі демонстрація військових безпілотних систем одразу у трьох середовищах — на землі, воді та в повітрі.

За даними Офісу Президента, у демонстрації взяли участь близько 100 одиниць техніки: 30 наземних роботизованих систем, дев'ять морських безпілотників, 18 дронів-перехоплювачів, 27 ударних безпілотників, вісім розвідувальних та сім далекобійних ударних дронів.

Показ відбувся на тлі урочистостей на Софійській площі, де Президент Володимир Зеленський виступив перед українською та міжнародною аудиторією. Серед гостей були європейські лідери, зокрема прем'єр-міністр Великої Британії Енді Бернем та президент Європейської ради Антоніу Кошта.

Чому без солдатів?

Незвичайний формат параду мав не лише символічне, а й практичне значення. Техніку вивели на вулиці столиці на світанку, без попереднього оголошення, а відеозаписи показали вже під час офіційних урочистостей.

За чотири з половиною роки повномасштабної війни Україна була змушена шукати способи зменшити ризик для військових. Безпілотні системи дедалі більше перебирають на себе найнебезпечніші завдання — від розвідки та доставки боєприпасів до ударів по позиціях противника та евакуації поранених.

Саме ця потреба стала основою створення Сил безпілотних систем (СБС) — першого у світі окремого військового роду, спеціалізованого на застосуванні безпілотних технологій. Їх офіційно сформували у червні 2024 року.

До кінця 2025 року оператори СБС виконували близько 100–120 тисяч бойових вильотів на місяць. Україна також дедалі активніше використовує безпілотники для ударів по військових та енергетичних об'єктах росії.

Роботи на Хрещатику

Першою частиною параду стали 30 наземних роботизованих систем — TerMIT, Lynx, Simba, Ardal, Zmiy, Ratel та інші платформи.

Ще кілька років тому наземні бойо-

Падар роботів на Хрещатику / © www.youtube.com/Офіс Президента України

ві роботи були радше експериментальною технологією. Сьогодні їхнє використання на фронті швидко масштабується. За даними української влади, до кінця першої половини 2026 року наземні роботи виконали понад 66 тисяч бойових завдань. Лише за один місяць — червень — їх було понад 16 тисяч.

У 2026 році Україна замовила понад 22 тисячі вітчизняних наземних роботизованих систем — удвічі більше, ніж за весь 2025 рік.

Такі платформи можуть перевозити боєприпаси та інші вантажі, проводити розвідку, мінувати й розмінувати території, евакуювати поранених та підтримувати штурмові операції. Деякі оснащені кулеметами або ракетними системами.

У квітні 2026 року українські військові поблизу Куп'янська вперше захопили російську укріплену позицію, використавши лише дрони та наземні роботизовані системи — без присутності українських військових на початковому етапі штурму.

Морські дрони: флот без моряків

Одночасно з наземною колоною дев'ять безпілотних катерів сімейств Magura, Sargan і Sea Baby пройшли Дніпром біля Києво-Печерської лаври.

Україна перетворила морські дрони на один із ключових інструментів боротьби з російським Чорноморським флотом. Їх використовують для ударів, розвідки та протидії російській авіації.

31 грудня 2024 року безпілотник Magura V5 вперше в історії збив російські вертольоти за допомогою ракет класу «повітря—повітря». А 2 травня 2025 року інший безпілотник Magura знищив російський винищувач Су-30 біля Новоросійська. Це стало першим в історії знищенням пілотованого бойового літака морським безпілотником.

Інші морські системи, зокрема Sea

Baby, використовуються для ударів на великій відстані. Поєднання ударних, розвідувальних та протиповітряних можливостей дозволило Україні завдавати значних втрат російському флоту, не маючи традиційного військово-морського флоту порівнянного масштабу.

Дрони над Києвом

Повітряну частину параду відкрили 18 дронів-перехоплювачів, призначених для боротьби з російськими ударними безпілотниками типу Shahed. За ними пролетіли 27 ударних дронів, здатних уражати техніку, артилерію, укріплення та особовий склад.

Далі були розвідувальні системи SHARK і LF-400, які використовуються для виявлення російської техніки, артилерії, командних пунктів та переміщення військ.

Повітряну демонстрацію завершили сім далекобійних ударних дронів Morok і Sichen. За даними Офісу Президента, такі системи у 2025 році здійснили майже 2 тисячі ударів по цілях на території росії, підтвердивши знищення понад 1 тисячі об'єктів.

Після безпілотників у небі з'явилися винищувачі Mirage 2000 та F-16, передані Україні союзниками. Те, що пілотована авіація завершувала демонстрацію, виглядало символічно: безпілотні технології вже стали центральною складовою українських бойових можливостей.

Армія, яка вчиться під час війни

Сили безпілотних систем створювалися не просто як окремий підрозділ для управління дронами. Їхнє завдання — збирати бойовий досвід, перетворювати його на військову доктрину, навчати операторів і передавати отримані знання виробникам та іншим підрозділам Збройних сил.

Ця модель дозволила Україні надзвичайно швидко розвивати нові технології. У першій половині 2026 року Міністерство оборони кодифікувало 413 нових типів безпілотних систем.

Україна також активно розвиває автономні технології. Дрони дедалі частіше можуть самостійно розпізнавати ціль та продовжувати політ після втрати зв'язку з оператором через російські засоби радіоелектронної боротьби.

Європа дедалі більше визнає український досвід. У липні 2026 року ЄС та Україна уклали оборонне партнерство у сфері виробництва безпілотників, передбачивши мільярд євро негайного фінансування та значно масштабніші інвестиції надалі.

Україна як майбутній постачальник безпеки

Виступаючи на Софійській площі, Зеленський заявив, що після завершення війни Україна прагне стати «справжнім постачальником безпеки» для своїх партнерів та Європи.

Це вже не лише політична заява. Українські технології та досвід дедалі більше цікавлять європейських союзників. Під час візиту до Києва британський прем'єр Енді Бернем оголосив про підтримку планів виробництва в Україні ракет SCALP та розвитку дешевшої альтернативи американській системі Patriot.

Парад 24 серпня продемонстрував те, що Україна вже давно показує на полі бою: сучасна війна стрімко змінюється. Її ведуть не лише люди та традиційна військова техніка, а дедалі більше — автономні машини, роботи й безпілотники.

Для інших армій світу український досвід стає своєрідною лабораторією сучасної війни. І поки інші країни лише вивчають можливість створення окремих безпілотних військ, Україна вже веде ними реальну війну.

Брендон Фішер

ТАБІР «ЙДЕМО ВПЕРЕД – ПЕРЕМАГАЄМО РАЗОМ» НА ОСЕЛІ ВЕРХОВИНА

Виховно-відпочинковий табір «Йдемо вперед – перемагаємо разом» ім. Ярослава Стецька відбувся на оселі «Верховина» поблизу Чертсі, Квебек, з 12 по 26 липня 2026 року. Перед урочистим відкриттям табору о. Ігор Ощіпко відслужив Божественну Літургію, благословивши таборовиків та провів на ці два тижні спільного життя, праці й відпочинку.

Насамперед хочемо представити чудову команду, яка невтомно працювала з нашими дітьми протягом усього табору. Провід табору склали: Орест Ванкевич – комендант, Данило Радовенчик – бунчужний, Ляриса Лушчі – головна виховниця та Наталя Процікевич – медсестра. Щиро дякуємо їм, а також таборовій комісії під проводом Меланії Чолі, за сумлінну працю, організацію та проведення цього незабутнього табору.

Таборовики були поділені на рої за віком, і кожен рій обрав собі власну назву. Молодші дівчата стали «Верховинками», молодші хлопці – «Лисами», середні дівчата – «Верховинськими Зірками», середні хлопці – «Козаками», старші дівчата (11–12 років) – «Дніпровими Хвилями», старші дівчата (13 років) – «Ліліями», а старші хлопці – «Косарями».

Щира подяка всім виховникам, впорядникам та помічникам, які щодня дбали про свої рої: Аделі Азамі-Сидор, Василені Молодцовій, Богданні Оливі, Меланії Штурин, Тессі Стечик, Віктору Кузишину, Тимуру Пекарю, Юліану Гарасимовичу, Луці Нюланду, Олені Янків, Сергію Паттерсону, Богдану Вашуку, Дарії Радовенчик, Адріані Рзепці, Анні Мандюк, Насті Нюланд, Серафіні Чарній, Олені Головці, Наталі Барській, Івану Горобцю, Тимофію Толпенку, Максиму Сірому та Максиму Трілю. Саме завдяки їхній праці таборовики щодня навчалися, розвивалися та зростали у дружній атмосфері.

Невід’ємною частиною таборового життя була смачна й поживна кухня. Про неї дбав друг Фред Жерве, який разом із мамами-волонтерами щодня готував чудові страви, щоб наші діти мали достатньо сил та енергії для всіх таборових занять. Висловлюємо також щирю подяку господарям оселі, які піклувалися про безпеку паланок, чистоту території та комфорт усіх учасників.

Щоденна програма складалася з різноманітних ротацій. Під час співів, які проводила подруга Меланія Штурин за допомогою родини Штик, дитячі голоси лунали по всій оселі, плекаючи українську культуру через народні пісні. Спортивну ротацію провадили друзі Андрій Радовенчик та Луас Валенте, навчаючи дітей важливості здорового способу життя та дотримання закону юнацтва – дбати про своє здоров’я та здоров’я інших. На заняттях із рукоділля, які проводили подруги Наталя Радовенчик та Наталя Костів, таборовики власноруч створювали цікаві та творчі вироби.

Щодня діти мали можливість ку-

патися в озері, відпочивати після спекотного дня та набиратися сил перед вечірньою програмою. А коли верховинський дощ змушував змінити плани, таборовики переглядали фільми та весело проводили час у кіоску.

Протягом табору відбулися дві цікаві екскурсії. Першою було відвідання Camp Boute-en-Train, де дітей чекали захопливі активності: зип-лайн, прогулянки на каное та різноманітні водні ігри. Другою стала по-

їздка на боулінг, яку завершило ча-

тування морозивом. Особливо тепло всі згадуватимуть дві таборові ватри. Завдяки подрузі Меланії Штурин вони стали справжнім святом української пісні й традиції. Після офіційної частини кожен рій представляв власні гумористичні сценки, даруючи всім багато щирого сміху.

Окрім щоденних ротацій, у таборі відбулося чимало особливих заходів. Таборове весілля ознайомило дітей

з українськими весільними традиціями. Під час святкування Івана Купала таборовики співали купальських пісень, плели вінки та виготовляли дерев’яні човники. Відбулася також Олімпіада, де рої змагалися у спортивних дисциплінах, вечір талантів, конкурс «Пан і Пані Верховина», під час якого діти обирали переможців серед виховників, а також дві святкові заходи, де всі мали нагоду гарно вбратися, танцювати та весело провести час разом.

Коли настав час прощатися, було очевидно, що ніхто не хотів залишати «Верховину». За ці два тижні діти знайшли нових друзів, здобули незабутні спогади, навчилися нового та ще більше зміцнили свою любов до України й українських традицій.

Щиро дякуємо всім, хто долучився до організації та проведення табору, а також батькам за довіру. З нетерпінням чекаємо зустрічі з усіма таборовиками наступного року на «Верховині»!

СУМ Монреаль

«ГОЛОСИ» З-ЗА ОКЕАНУ:

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО КАНАДИ ВПЕРШЕ ПРЕДСТАВИЛИ У ЛЬВОВІ

28 серпня у львівській галереї ZAG (Zenek Art Gallery) відкрилася виставка «Голоси», яка вперше в історії України об'єднала роботи 30 українських мистців із Канади. Ця експозиція, що презентує живопис, скульптуру та графіку кількох поколінь авторів, приурочена до визначного ювілею — 70-річчя діяльності Української спілки образотворчих митців (УСОМ) Канади. Про унікальність проєкту, складну логістику під час війни та місію мистецтва в еміграції розповів голова УСОМ та заступник голови дирекції Канадсько-української мистецької фундації (КУМФ) Олег Лесюк.

Ідея повернути творчість діаспори на рідну землю народилася у тісній співпраці з директоркою та кураторкою ZAG Gallery Христиною Береговською. Саме вона сформуvala концепцію виставки та запропонувала назву «Голоси». Як зазначає Олег Лесюк, протягом тривалого часу в Україні існувала певна інформаційна прогалина щодо мистецького пласту за кордоном. Сьогодні завдяки зусиллям мистецтвознавців та подібним ініціативам цей голос нарешті починає звучати на повну силу на батьківщині.

«Це виставка вдячності українським художникам, які живуть, працюють і жили, працювали у світі. Які своїм мистецтвом розголошували голоси про Україну у світі. Сьогодні за 35 років незалежності України вперше Асоціація українських образотворчих митців Канади приїжджає до Львова і показує зріз свого кращого мистецтва в одній з кращих галерей України», — зазначила Береговська у коментарі для Lviv Media.

Поруч із роботами сучасних авторів у залах представлені твори художників, яких уже немає серед нас. Сама ж Спілка, заснована у 1956 році видатними майстрами Михайлом Дмитренком, Іваном Кейваном та Богданом Стебельським, залишається найстарішою та найбільшою професійною мистецькою організацією українців за межами України. Протягом десятиліть вона не просто популяризувала українську культуру у світі через каталоги та виставки в Америці й Канаді, а й зберігала національну ідентичність.

Організація виставки такого розмаху в умовах повномасштабної війни в Україні стала серйозним логістичним викликом. Переправити десятки крихких експонатів, серед яких є об'ємні скульптури, через Атлантичний океан завдання не з простих.

«Ми вперше стикнулися з такою логістичною проблемою, — ділиться Олег Лесюк, — але нам дуже допомогла корпорація "Meest" (Meest), яка вже багато років активно працює в Торонто».

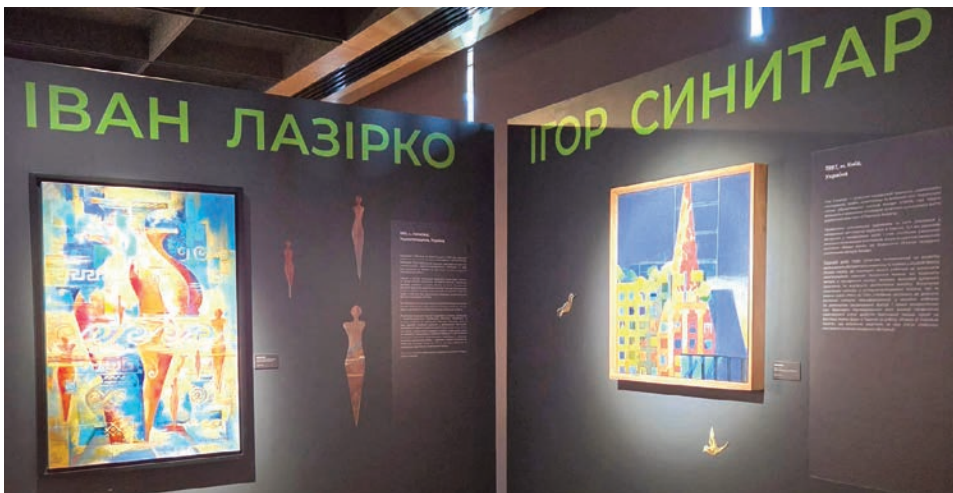
Процес підготовки згуртував ка-

Марія Антонів, одна з мисткинь, чії роботи представлені на виставці «Голоси», під час її відкриття у Львові. Фото: Марійка Винницька.

Роботи Богдана Головацького.

Роботи Івана Лазірка і Ігоря Синитара.

Марійка Винницька, представниця КУМФ, під час відкриття виставки «Голоси» у Львові — поруч із роботою Христини Кудрик.

надську громаду: члени спілки збиралися разом у майстерні Лесюка, де з великим ентузіазмом власноруч пакували кожну картину та скульптуру, аби вони дісталися Львова вчасно та неушкодженими.

Жанрове розмаїття виставки вражає. Глядачі можуть побачити глибокі філософські рефлексії на теми, які хвилюють кожного українця в еміграції: від спогадів про перші важкі кроки імміграційного життя до масштабних історичних полотен. Символічним візуальним маркером виставки стала відома картина «Іммігранти», яка прикрасила офіційну афішу заходу.

Сам Олег Лесюк презентував у Львові скульптурну композицію під назвою «Протистояння». Цей твір став його особистим відгуком на російську агресію, що розпочалася ще у 2014 році. За словами автора, скульптура уособлює вічну метафізичну боротьбу світла і темряви, дня і ночі.

«Ми всі віримо і сподіваємося, що добро переможе, адже світло завжди сильніше за темряву — це те, чим живуть наші думки і мрії», — наголошує мистець.

Для українських мистців у Канаді творчість ніколи не була ізольованою від суспільних процесів. УСОМ та КУМФ (яка минулого року відзначила своє 50-річчя) є важливими центрами громадського життя. Вони регулярно проводять не лише художні виставки, а й літературні вечори, концерти та зустрічі з відомими українськими діячами (зокрема, нещодавно гостею їхньої галереї в Торонто стала тенісистка Олександра Олійникова).

Особливе місце в діяльності організації займає благодійність. Починаючи з 2014 року, митці збирають кошти для допомоги родинам загиблих героїв та пораненим воїнам, а з початком повномасштабного вторгнення активно підтримують Збройні Сили України.

«Ми не творимо мистецтво заради мистецтва. Для нас це можливість реально допомогти Україні», — підкреслює Лесюк.

Представники діаспори надзвичайно хвилювалися щодо презентації проєкту у Львові та відчували велику відповідальність. Місто лева традиційно вважається культурною столицею заходу України та одним із найбільших мистецьких центрів Європи з вибагливим і досвідченим глядачем.

Організатори виставки сподіваються, що «Голоси» не залишать відвідувачів байдужими та започаткують тривалий, плідний діалог між українцями на батьківщині та за океаном. Це не просто експозиція картин, це свідчення того, що попри тисячі кілометрів, кордони та війни український культурний код залишається єдиним і неподільним.

Олександра Чорна

UKRAINE SENDS ROBOTS THROUGH KYIV IN WORLD-FIRST ALL-DRONE INDEPENDENCE DAY PARADE

On Aug. 24, Ukraine showcased a military increasingly built around machines — on the streets of Kyiv, on the Dnipro and in the skies above the capital.

KYIV — Ukraine's 35th Independence Day parade offered a striking picture of how the country's military has changed during more than four years of full-scale war with Russia.

There were no columns of soldiers, tanks or armored vehicles on Kyiv's Khreshchatyk Boulevard. Instead, 30 ground robots moved through the capital, nine unmanned naval vessels traveled along the Dnipro River and nearly 70 drones flew overhead.

It was the first formal military parade since 2021 and, according to Ukrainian officials, the first public demonstration of unmanned military systems across three domains — land, sea and air.

The display also highlighted a distinction that sets Ukraine apart from other militaries: In June 2024, it formally established the Unmanned Systems Forces, the world's first military branch dedicated specifically to unmanned warfare.

According to the Office of the President, nearly 100 unmanned systems took part in the display: 30 ground robots, nine maritime drones, 18 aerial interceptors, 27 bomber drones, eight reconnaissance systems and seven long-range strike drones.

The equipment was filmed at dawn and shown during afternoon Independence Day celebrations at St. Sophia Square, where President Volodymyr Zelensky addressed Ukrainian and European officials, including British Prime Minister Andy Burnham and European Council President António Costa.

A Military Designed to Spare Lives

The parade was more than a technological showcase. It reflected a central lesson of Ukraine's war: machines can perform some of the most dangerous battlefield tasks while keeping soldiers out of harm's way.

Ukrainian forces increasingly use unmanned systems for reconnaissance, ammunition delivery, mine-clearing, evacuation of wounded soldiers and attacks on Russian positions.

The Unmanned Systems Forces were created to collect battlefield experience, turn it into military doctrine and training, and work with Ukraine's rapidly expanding domestic drone industry.

By the end of 2025, Ukrainian drone operators were carrying out an estimated 100,000 to 120,000 sorties each month. During the first half of 2026, the Defense Ministry approved 413 new types of unmanned aerial systems.

Drone parade on Khreshchatyk Avenue on the occasion of Independence Day. Kyiv, August 24, 2026. Photo: *Suspilne*

The speed of development reflects a military learning in real time. Lessons from the battlefield are quickly incorporated into new designs, production and tactics.

Robots on Khreshchatyk

The ground portion featured 30 robotic platforms, including TerMIT, Lynx, Simba, Ardal, Zmiy and Ratel.

Their rapid expansion marks one of the most significant changes in Ukraine's military since Russia's full-scale invasion. More than 22,000 domestically produced unmanned ground vehicles were ordered for delivery in 2026 — twice the number ordered in 2025.

By the end of June, ground robots had completed more than 66,000 battlefield missions.

The systems can transport ammunition and supplies, conduct reconnaissance, lay and clear mines, evacuate wounded troops and provide fire support. Some are equipped with machine guns or rocket systems.

In April, Ukrainian forces near Kupiansk used aerial drones and ground robots to capture a Russian fortified position without Ukrainian soldiers initially entering it. The operation illustrated how unmanned systems are increasingly being used not simply to support troops, but to replace them in the most exposed stages of combat.

The robots on parade were therefore not prototypes. They represented systems already being used on the battlefield.

A Navy Without Traditional Warships

On the Dnipro, nine unmanned vessels from the Magura, Sargan and Sea

Baby families demonstrated another area in which Ukraine has pioneered new military technology.

Ukraine has used naval drones to attack Russian ships and infrastructure, conduct reconnaissance and challenge Russia's control of the Black Sea.

The results have been significant. In December 2024, a Ukrainian Magura V5 naval drone used air-to-air missiles to destroy Russian helicopters over the Black Sea — the first known instance of a naval drone shooting down an aircraft with such a weapon.

In May 2025, another Magura drone destroyed a Russian Su-30 fighter near Novorossiysk. Ukrainian intelligence described it as the first destruction of a manned combat aircraft by a naval drone.

Other unmanned vessels have been equipped for reconnaissance and air defense. Together, these systems have allowed Ukraine to challenge Russia's Black Sea Fleet without possessing a conventional navy of comparable size.

Drones Over Kyiv

The aerial display showed the breadth of Ukraine's unmanned capabilities.

Eighteen interceptor drones opened the sequence, designed to hunt Russian Shahed-type attack drones and provide a potentially cheaper layer of air defense.

They were followed by 27 bomber drones capable of attacking Russian artillery, vehicles, fortifications and troops. Eight reconnaissance systems demonstrated the surveillance capabilities of Ukraine's unmanned force.

The final group consisted of seven long-range strike drones, including the Morok and Sichen.

According to the Office of the President, Ukrainian long-range drones car-

ried out nearly 2,000 strikes in 2025 and confirmed more than 1,000 destroyed targets inside Russia.

After the drones came Mirage 2000 and F-16 fighter jets supplied by Ukraine's Western allies.

The sequence was symbolic: The manned aircraft flew last.

Ukraine as a Defense Innovator

Ukraine's experience has increasingly attracted European attention. In July, the European Union and Ukraine agreed to expand cooperation on drone production, with €1 billion in initial funding and a broader investment plan worth €10 billion.

The partnership reflects growing recognition that Ukraine possesses something that cannot simply be purchased: battlefield experience and the ability to translate it rapidly into new technology.

Ukraine is also moving toward greater autonomy. New systems can identify and track targets with limited human intervention and, in some cases, continue operating when electronic warfare disrupts communications with their operators.

That experience is now shaping how European militaries think about the future of warfare.

A New Kind of Military Power

At the Independence Day ceremony, President Zelensky said Ukraine wanted to become a "true provider of security" for its European partners after the war.

The day's military announcements reflected that ambition. Mr. Burnham said Britain would support efforts to expand production in Ukraine of the SCALP long-range cruise missile and back the development of a lower-cost alternative to the Patriot air-defense system.

The significance of Ukraine's parade extended beyond the equipment displayed in Kyiv. It showed how a country fighting for its survival has transformed unmanned technology from an emerging capability into a central component of modern warfare.

For other militaries, the Ukrainian battlefield has become a laboratory for studying drones, robotics, artificial intelligence and conventional forces operating together at scale.

The machines that moved through Kyiv on Aug. 24 offered a glimpse of that future. They also reflected a more immediate wartime calculation: When every soldier is vulnerable, Ukraine is increasingly putting machines in harm's way instead.

Brandon Fisher

NYU CREATES UKRAINIAN STUDIES INITIATIVE

University joins international academic network backed by Ukrainian First Lady Olena Zelenska

New York University has established a Ukrainian Studies initiative, which will include academic programming and certification, a webinar series, and participation in the Global Coalition of Ukrainian Studies—an academic network launched by Olena Zelenska, the first lady of Ukraine.

“NYU’s academic offerings, its global presence, and its long-standing historic connections to Ukraine’s diaspora make the university a model institution for the study of Ukraine,” says Anastasiia Vlasenkoopens in a new tab, an NYU visiting assistant professor who was raised in Kyiv and who will oversee the initiative. “Roughly 60,000 Ukrainians came to New York City after World War II, helping to establish the still-thriving Little Ukraine neighborhood that borders the NYU campus.”

“NYU’s Ukrainian Studies initiative is distinctive among American programs because it places the social sciences at

the center,” adds Professor Anne Lounsberyopens in a new tab, chair of the university’s Department of Russian and Slavic Studies, pointing to course offerings in politics, history, literature, film, art, and the Ukrainian language. “It approaches Ukraine not solely as a subject of area studies, but as a central case for the study of democratization, wartime governance, national identity, and institutional resilience.”

NYU’s Ukrainian Studies initiative will encompass multiple components:

- A certificate in Ukrainian Studies
- A Ukrainian Studies track as part of study within NYU’s Department of Russian and Slavic Studies, Wilf Family Department of Politics, and International Relations program
- A public webinar series with Columbia University’s Harriman Institute

Earlier this month, NYU joined the Global Coalition of Ukrainian Studies, which aims to unite universities and research institutions in enhancing knowledge of Ukraine and in further developing Ukrainian studies. Other members include the University of Vienna, the University of Helsinki, and Ireland’s University College Cork. The organization was launched by First Lady Zelenska in 2024.

The initiative adds to NYU’s existing work linked to Ukraine:

In 2022, NYU Libraries created a Ukraine Research Guideopens in a new tab, which assembles books, databases, digital repositories, news sources, and research institutions across Ukrainian history and civilization.

Since 2022, the NYU Center for Responsible Alopens in a new tab has

run RAI for Ukraineopens in a new tab in partnership with Ukrainian Catholic University, providing students in Ukraine whose education has been disrupted by the war with access to high-quality research opportunities. The program connects students with mentors at academic institutions around the world for collaborative research in responsible AI, with numerous projects leading to peer-reviewed publications in top conferences and journals. Among these was a studyopens in a new tab that found Russia’s invasion of Ukraine displaced approximately 36,500 graduating high school students in 2022, 16 percent of the country’s senior class, while causing an additional 41,500 students to abandon the traditional pathway to higher education entirely during that year.

James Devitt
NYU News

THE HONOR PROJECT: REBUILDING UKRAINE

As Ukraine continues to navigate the devastating impacts of war, a major international partnership is laying the groundwork for the country’s long-term economic resilience. At the heart of this effort is the soil, the agri-food sector, and a powerful reliance on community-owned businesses.

Known as The HONOR Project, short for Honouring the Contribution of Rural Women to Ukraine’s Agri-Food Systems, the seven-year initiative represents a \$19.5-million investment funded by Global Affairs Canada. Running until 2032, the project aims to stabilize and rebuild Ukraine’s vital agricultural sector by modernizing local co-operatives, improving food security, and driving climate-smart farming.

The initiative is led by SOCODEVI, a famous international co-operative development organization, in tandem with an OISE-led research team at the University of Toronto, working with SOCODEVI and Ukrainian partners. Together with Ukrainian grassroots agencies, they are transforming how humanitarian aid transitions into sustainable, localized economic power. SOCODEVI handles project implementation while OISE contributes the research and training component.

Agriculture has long been the backbone of Ukraine’s economy, but the war has severely fractured supply chains, displaced workers, and damaged infrastructure. The HONOR Project is countering this disruption by reinforcing the co-operative framework.

Unlike traditional corporate models driven by outside investors, co-operatives are owned and operated by the local farmers themselves. Members pool their financial and physical resources, share heavy machinery, make collective business decisions, and divide

Participants of the project. Photo: University of Toronto

profits locally.

“Co-operatives are very adept organizations at staying local, improving and stimulating local economies, because the money is produced locally and owned by local people,” explains Dr. Marcelo Vieta, associate professor at OISE and a lead researcher on the project.

Operating across approximately 10 regions in Ukraine, the project expects to impact several thousand people. It is actively strengthening 50 agricultural

co-operatives across diverse sectors, including dairy, grain, horticulture, honey, and vegetable production. The long-term objective is to move these communities beyond mere survival and toward competitive operations capable of meeting European Union standards, opening doors to thriving foreign markets.

An integral part of the HONOR Project is its deliberate focus on rural women, who have been forced to shoulder immense burdens as the war re-

structured civilian life. With a vast portion of the male population serving in the military, women have stepped up to manage family households, run complex farming businesses, and coordinate local humanitarian aid simultaneously.

“Their burden has only increased, and our work is helping to support them,” says Erin Mackie, SOCODEVI’s program director for Ukraine.

To alleviate these pressures, the project provides women farmers with mechanized technology to reduce manual labor, alongside entrepreneurship funding and specialized financial management training. This targeted support is yielding a profound social shift. Rural women are not just sustaining operations; they are stepping into executive boardrooms, leading local governments, and becoming vital advocates for their wider communities.

While SOCODEVI handles the practical infrastructure on the ground alongside local groups like the Rural Women’s Business Network, OISE’s research cohort is capturing the data behind it. Led by Dr. Vieta and OISE alumna Dr. Fiona Duguid, the academic team, comprising Canadian and Ukrainian graduate students, is building a series of case studies documenting how co-operatives are responding to the challenges of war and recovery.

The integration of a formalized research stream represents a new approach to international development in active conflict zones. By documenting how these agricultural networks withstand systemic shocks, the project aims to create a precedent for using co-operatives as tools for post-war recovery.

Halyna Yanyshyn

ПОШКОДЖЕНА УКРАЇНЬСЬКА ШВИДКА ДОПОМОГА ПЕРЕД ПОСОЛЬСТВОМ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ В ЛІСАБОНІ

Пошкоджена внаслідок російського обстрілу українська карета швидкої допомоги (No.1804) стала символом війни та нагадуванням про небезпеку, в якій щодня працюють українські медики. Під час служби в Україні швидка із поданого фото потрапила під обстріл і зазнала значних пошкоджень. Автомобіль уже не можна було використовувати, однак люди, які перебували всередині, вижили.

Відтоді швидка подорожує Європою, привертаючи увагу до реальності української війни. У серпні 2026 року її представили на виставці FAT-ACIL у Португалії — це вже десята європейська країна, де експонують пошкоджений автомобіль. 1 вересня, швидку виставили перед посольством російської федерації в Лісабоні, де вона перебувала протягом дня до 22:00. Акцію організували Асоціація підтримки української громади в По-

ртугалії (Oranta — Associação de Apoio à Comunidade Ucraniana em Portugal) та iHelp Ukraine Portugal.

Ця пошкоджена машина — не просто експонат. Вона є свідченням російської агресії та щоденного ризику, на який наражаються українські медики, рятуючи життя.

Надія Лемко

A Ukrainian Ambulance in Portugal

Пошкоджена внаслідок російського обстрілу українська карета швидкої допомоги перед посольством російської федерації. Лісабон, Португалія, 2026.

ТИСК БРЮССЕЛЯ: ЧИ ВІДДАДУТЬ КРАЇНИ ЄС СВОЇ PATRIOT ДЛЯ ПОРЯТКУ УКРАЇНИ?

З наближенням холодів та очікуванням посилення обстрілів української критичної інфраструктури, питання захисту неба набуло статусу пріоритету в європейських кулуарах. Брюссель переходить від мови прохань до жорсткого політичного тиску на ті столиці ЄС, які володіють значними запасами американських систем Patriot, але досі вагаються щодо їхньої передачі Києву.

За оцінками Президента України Володимира Зеленського, для мінімально ефективного захисту міст та енергомереж цієї зими країні терміново необхідно щонайменше 300 додаткових ракет Patriot. Без цієї допомоги українська ППО ризикує опинитися у стані критичного виснаження, що розв'яже руки російській авіації та ракетним військам.

Основний фокус дипломатичного тиску Європейської комісії наразі зосереджений на двох країнах Південної Європи — Іспанії та Греції. Саме ці держави володіють солідними арсеналами ракет Patriot, зокрема модифікації PAC-2, яка здатна ефективно збивати балістичні цілі на великих відстанях.

Проте обидві столиці мають власні причини для стриманості. Афіни категорично відмовляються послаблювати свою протиповітряну оборону через тривалу геополітичну напруженість у відносинах із Туреччиною. Грецький уряд традиційно розглядає свої Patriot як ключовий елемент стримування в басейні Егейського моря. Мадрид, своєю чергою, наголошує на необхідності захисту власних стратегічних об'єктів та воліє обмежувати допомогу Україні фінансовими пакетами чи передачею інших типів озброєнь, менш критичних для власної безпеки.

Нова Верховна представниця ЄС із закордонних справ Кая Каллас зайняла безкомпромісну позицію. Вона офіційно звернулася до урядів країн-членів

Пускова установка зенітно-ракетного комплексу MIM-104 Patriot. Фото: «Букви»

із закликом діяти негайно. На її переконання, європейська безпека сьогодні вирішується під Харковом та Києвом, а тому збереження ракет на складах у Мадриді чи Афінах у такий момент є стратегічною помилкою. Каллас закликала лідерів «переступити через бюрократичні обмеження» та усвідомити масштаб загрози.

Розуміючи, що європейських запасів може не вистачити для задоволення критичних потреб України, Європейська служба зовнішніх справ (EEAS) ініціювала складні дипломатичні переговори за межами континенту. Брюссель намагається залучити до процесу Токіо та Сеул. Японія та Південна Корея мають потужні військово-промислові комплекси та значні запаси засобів ППО.

Однак це надзвичайно складно. Південнокорейське та японське керівництво побоюється, що пряме або навіть опосередковане постачання летальної зброї Україні спровокує різке загострення відносин із Китаєм та Росією, а також посилить напругу навколо Тайваню та Корейського півострова. Брюссель намагається знайти юридичні та логістичні лазівки: наприклад, схеми «кругового обміну», коли азійські ракети поповнюватимуть склади США або європейських країн НАТО, які,

своєю чергою, віддадуть власні перехоплювачі Україні.

Гострота нинішньої кризи ППО значною мірою зумовлена зміною політичного курсу у Вашингтоні. Президент США Дональд Трамп відхилив нещодавній запит України на кілька сотень перехоплювачів Patriot. Білий дім мотивував це рішення тим, що американські військові ресурси обмежені та критично необхідні для захисту власних баз і союзників на Близькому Сході на тлі постійного протистояння між США та Іраном. Натомість Пентагон і командування НАТО вже перекинули частину європейських резервів ППО саме в близькосхідний регіон, що ще сильніше оголило склади в Європі.

Це створило ситуацію, коли гроші є, а зброї немає. Європейська комісія нещодавно погодила виділення масштабного оборонного пакета на 6,1 мільярда євро (у межах ширшого кредиту на 90 мільярдів євро), призначеного саме для фінансування української ППО та закупівлі боєприпасів. Проте головним каменем спотикання залишаються низькі темпи виробництва. Заводи компанії Raytheon та їхні європейські партнери працюють на межі можливостей, але черга за новими системами розтягнулася на роки. Повноцінне відновлення світових та європейських запасів ракет Patriot прогнозується аналітиками лише ближче до 2030 року.

Обговорення конкретних механізмів тиску та пошуку компромісів перемістилося на майданчик неформальної зустрічі міністрів оборони та закордонних справ країн ЄС, що цими днями триває в Ірландії. Ця зустріч є знаковою, адже саме на ній Брюссель намагається виробити єдину позицію та подолати внутрішній егоїзм окремих столиць.

Олександра Чорна

ГІБРИДНА ВІЙНА РОСІЇ: ВІД КУЛЬТУРНОГО ВПЛИВУ ДО ДИВЕРСІЙ В НІМЕЧЧИНІ

Німеччина офіційно звинуватила росію у спробі атаки на летовищі Лейпциг/Галле за допомогою безпілотної з вибухівкою. Інцидент стався 4 серпня 2026 року, коли на охоронюваній території летовища виявили дрон із вибуховим пристроєм і детонатором. За даними німецької влади, дрон перебував поблизу українських вантажних літаків. Слідчі розглядають цей випадок як серйозну загрозу транспортній та логістичній інфраструктурі Німеччини.

1 вересня міністр внутрішніх справ Німеччини Александер Добріндт і міністр закордонних справ Йоганн Вадефуль заявили, що результати розслідування та дані європейських партнерів свідчать про причетність росії. За словами Добріндта, характеристики дрона, вибухівка та система запалювання схожі на ті, що використовувалися в інших російських гібридних операціях. Німецька влада також зазначає, що підготовка такої операції потребує значних технічних та організаційних ресурсів. Заява має особливе значення, оскільки йдеться вже не лише про підозри щодо російської причетності. Німеччина вперше офіційно назвала росію відповідальною за конкретну спробу атаки на своїй території. Добріндт охарактеризував інцидент як частину ширшої російської гібридної війни проти європейських держав, які підтримують Україну.

Відповідь Німеччини

Німецький уряд оголосив низку заходів у відповідь: закриття Генерального консульства росії в Бонні (до 18 вересня), припинення угоди щодо діяльності «Русішес Гаус» («російського дому») в Берліні, посилення контролю за в'їздом російських громадян та ініціювання нових санкцій Європейського Союзу проти осіб, причетних до російських гібридних операцій. Німеччина також планує посилити тиск на російський «тіньовий флот».

Рішення щодо «Русішес Гаус» у Берліні є особливо показовим. Розташований на Фрідріхштрассе в центрі німецької столиці, він тривалий час викликав дискусії щодо діяльності російських державних культурних структур за кордоном. Німецькі критики роками звинувачували «російський дім» у поширенні пропаганди та використанні культурної дипломатії як інструменту політичного впливу. Тепер Берлін вирішив розірвати угоду, на основі якої працює ця установа. Такі російські «доми» за кордоном пов'язані з державною структурою «Россотрудничество», яка відповідає за так звану гуманітарну та культурну присутність росії за межами країни. Саме тут виникає ширше питання: де проходить межа між культурною дипломатією та інструментами державного впливу?

В інтерв'ю у грудні 2022 року заступник керівника «Россотрудничес-

Будівництво семиповерхового "російського дому" на Фрідріхштрассе в Берліні тривало три роки, 198-1983.

Будинок радянської науки і культури нині "російський дім науки і культури" урочисто відкрили 5 липня 1984 р.

Український протест біля російського дому в Берліні.

тва» Дмитрій Поляканов, коментуючи діяльність організації, заявив: «Без культури і економіки — нєт». Сталінські репресії він назвав «спорними точками», а також заявив, що Казахстан має бути вдячним, оскільки внаслідок репресій до країни прибуло багато талановитих людей, які, за його словами, посилюють її потенціал. Такі заяви свідчать про необхідність для європейських країн уважніше аналізувати діяльність російських культурних, інформаційних та громадських структур, особливо коли вони можуть використовуватися для поширення політичних наративів Кремля.

Від культури до гібридної війни

Гібридна війна не обмежується військовим фронтом. Вона охоплює дезінформаційні кампанії, кібератаки, втручання у вибори, шпигунство, диверсії та атаки на критичну інфраструктуру. Лейпцизький інцидент показує, наскільки змінилося поняття безпеки в Європі.

Аеропорт Лейпциг/Галле є важливим логістичним вузлом і використовується, зокрема, для перевезення вантажів, пов'язаних із підтримкою України. Саме тому поява вибухового безпілотної в охоронюваній зоні летовища розглядається німецькою владою як значно серйозніша загроза, ніж звичайне порушення повітряного простору. Йдеться про можливі диверсії, кібератаки та інші дії, спрямовані не лише на завдання матеріальної шкоди, а й на створення атмосфери невпевненості та політичного тиску.

Український вимір

Для України цей інцидент має ширше значення, ніж лише питання німецької безпеки. Якщо росія стоїть за спробою атаки на летовище, пов'язане з логістичною підтримкою України, це свідчитиме про подальше розширення географії російської війни — від безпосереднього фронту до території держав ЄС. Саме тому реакція Німеччини важлива не лише як двостороння відповідь Кремлю, а й як сигнал про необхідність посилення контролю та спільних дій ЄС і НАТО.

Війна росії проти України дедалі виразніше проявляється у просторі європейської інфраструктури, інформації та внутрішньої безпеки. Для Німеччини питання тепер полягає не лише в тому, хто стояв за одним безпілотною. Важливіше — як Європа реагуватиме на системну стратегію гібридної боротьби. Саме від здатності європейських держав діяти спільно залежатиме, чи залишаться такі операції окремими інцидентами, чи перетворяться на постійний елемент нової європейської безпекової реальності.

Надя Герелюк

ВИСТОЯТИ, НЕ ПІДДАТИСЯ І ЗАЛИШИТИСЯ ЛЮДЬМИ

Блаженніший Святослав про війну, єдність українців, духовний фронт і майбутнє України

Україна переживає не лише випробування на полі бою. Війна стала випробуванням для суспільства, держави, родини, людської гідності та духовної стійкості. Вона змушує кожного українця замислитися над тим, що є справді важливим, заради чого ми боремося і якою хочемо бачити Україну після перемоги.

Про роль Церкви під час війни, військове капеланство, мобілізацію, використання Росією релігії як зброї, небезпеку внутрішніх розколів, справедливий мир та етичні виклики новітніх технологій говорив Блаженніший Святослав, Глава Української Греко-Католицької Церкви.

Однією з центральних думок розмови стало переконання: Україна повинна не дозволити ворогові зламати себе морально й духовно. Адже навіть у найважчих обставинах народ може вистояти, якщо має віру, пам'ять, внутрішні орієнтири та усвідомлення спільного блага.

Війна, за словами Блаженнішого Святослава, особливо виразно показує справжню природу Церкви. Її першочергова місія полягає у проповіді Божого Слова та допомозі людині побачити своє життя у ширшій перспективі.

Коли навколо панують страх, біль і невизначеність, віра дає людині можливість дивитися глибше, ніж дозволяють обставини. Саме так народжується надія навіть тоді, коли ситуація здається безнадійною. Цю здатність вистояти перед надзвичайними випробуваннями сьогодні часто називають резильєнтністю, а саме здатність людини адаптуватися до складних життєвих обставин, відновлюватися після стресу чи травматичних подій і продовжувати повноцінно жити.

Для України така духовна стійкість має особливе значення. Російська агресія спрямована не тільки на територію. Ворог прагне виснажити українців психологічно, посіяти розчарування, недовіру та переконання, що опір не має сенсу.

Тому духовний фронт є не менш важливим, ніж військовий.

Окреме місце у діяльності Церкви займає військове капеланство. Блаженніший Святослав наголошує, що священник у війську має особливу місію. Він не є ще одним командиром і не повинен підміняти військового фахівця.

Завдання капелана — бути поруч із військовослужбовцем, підтримувати його духовно, допомагати пережити найтяжчі моменти та, особливо, берегти людину від розлюднення.

Це надзвичайно важлива думка. Війна створює нелюдські обставини, але навіть у них людина не повинна втрачати людяність. Адже перемога потрібна не для того, щоб українці стали схожими на агресора, а для того, щоб захистити свободу, гідність і право залишатися собою.

Напередодні повномасштабного вторгнення Верховна Рада ухвалила закон про військове капеланство. На практиці його реалізація виявила

Глава УГКЦ під час зустрічі з начальником Служби військового капеланства. Фото: УГКЦ

низку труднощів, однак система поступово розвивається. Священники проходять відповідний вишкіл, отримують військові звання і стають до служби у Збройних силах, Національній гвардії та інших військових формуваннях.

Глава УГКЦ також говорить про складну тему мобілізації. Церква, за його словами, підтримує Збройні сили України й постійно наголошує, що ухилення від мобілізації є невиконанням громадянського обов'язку.

Водночас Церква не прагне автоматично засуджувати кожну людину, адже життєві обставини бувають різними. Бажано, щоб захист Батьківщини здійснювався не лише через примус, а передусім через свідомий вибір, сумління, любов до України та почуття відповідальності.

Ця позиція особливо важлива для суспільства, яке вже багато років живе у стані війни. Вона нагадує: держава потребує не тільки зброї та ресурсів, а й моральної мотивації своїх громадян.

Однією з найбільш небезпечних тем Блаженніший Святослав називає використання Росією релігії як інструменту війни. Йдеться про явище, яке дедалі частіше описують англійським терміном weaponization of religion — перетворення релігії на зброю.

Москва роками використовувала релігійні почуття для поширення ідеології «русского мира». Українцям нав'язували думку, що лише російська версія православ'я є справжньою, а українська релігійна ідентичність нібито не має самостійного права на існування.

Проте, наголошує Глава УГКЦ, відповіддю на цю загрозу не повинно бути переслідування віруючих. Йдеться насамперед про захист людини та її релігійної свободи від інструменталізації з боку держави-агресора.

Церква, суспільство і держава повинні спільно працювати над тим, щоб подолати вплив російської пропаганди не лише на рівні законів, а й у свідомості людей.

Блаженніший Святослав окреслює чотири основи, на яких, на його думку, має будуватися взаємодія держави та релігійного середовища.

Перша — партнерство. Держава і Церква повинні співпрацювати задля спільного блага народу, кожна у межах своєї компетенції.

Друга — рівність. Усі Церкви та релігійні організації мають користуватися однаковим ставленням держави.

Третя — невтручання. Держава не повинна втручатися у внутрішні церковні справи, а Церква — у ті державні питання, які виходять за межі її компетенції.

Четверта — спільний обов'язок захищати Батьківщину.

Особливого значення ці принципи набувають щодо національних святинь. На думку Глави УГКЦ, такі місця, як Києво-Печерська та Почаївська лаври, мають розглядатися не як власність окремої конфесії, а як частина духовної та культурної спадщини всього українського народу.

Святині можуть стати простором, де різні конфесії не протистоять одна одній, а зустрічаються як частини одного народу.

Найбільша небезпека — розкол

Українці мають пам'ятати уроки власної історії. Блаженніший Святослав звертається до прикладу Євгена Коновальця та внутрішніх конфліктів українського націоналістичного руху, нагадуючи про давній принцип «розділяй і володарюй».

Особливо промовистими є слова митрополита Андрея Шептицького з його праці «Як будувати рідну хату». Він застерігав, що особисте або партійне уявлення про те, якою має бути Україна, може стати для людини важливішим за саму Україну.

Це застереження залишається актуальним і сьогодні.

Українське суспільство має право на різні політичні погляди, дискусії та критику влади. Єдність не означає однаковості. Демократія передбачає свободу слова, вимогу прозорості, чесності, боротьби з корупцією та підзвітності влади.

Але існує межа, яку не можна переступати: політичні суперечки не повинні перетворювати українців на ворогів одне одного.

Росія зацікавлена в тому, щоб українські лідери та суспільні групи

почали взаємну боротьбу. Тому внутрішня єдність — це також питання національної безпеки.

Одна з найсильніших тез розмови стосується українського бачення перемоги.

«Ми сьогодні перестали говорити про нашу перемогу», — зазначає Блаженніший Святослав, звертаючи увагу на те, що дедалі частіше українці психологічно готуються до компромісів і можливих невідповідних умов.

Проте, на його думку, українці повинні продовжувати мріяти про перемогу. Вона може виявитися не такою, якою її уявляли на початку війни, але вона не повинна суперечити основоположним принципам і Конституції України.

Не менш важливо після завершення війни не дозволити ворогові переконати українців, що їхня перемога є поразкою.

Україна може здобути надзвичайно багато — зберегти державність, суверенітет, соборність, свободу. Але якщо українці зосередяться лише на тому, чого не вдалося досягнути, вони ризикують самі знецінити власну перемогу.

Тому сьогодні необхідно не лише вистояти фізично. Потрібно вистояти морально й духовно.

Блаженніший Святослав підкреслює важливість справедливого миру. Україну та Росію не можна ставити на один рівень, адже одна сторона є агресором, а інша — жертвою агресії.

У цьому контексті він позитивно оцінює дипломатичні та гуманітарні зусилля Святого Престолу. Ватикан продовжує шукати можливості для діалогу, допомоги військовополоненим і повернення українських дітей, незаконно вивезених Росією.

Мета таких зусиль — не замінити українську дипломатію, а сприяти припиненню війни, захисту міжнародного права та пошуку миру, який не буде побудований на винагороді агресора.

Також стрімкий розвиток штучного інтелекту, генетичних технологій та кібернетики ставить перед людством нові етичні питання.

Церква не заперечує технологічного прогресу. Навпаки, генетичні технології можуть допомагати лікувати тяжкі захворювання. Але будь-який науковий прогрес повинен поважати людську гідність.

Штучний інтелект може бути надзвичайно потужним інструментом, але він не здатний любити. Саме тому, за словами Блаженнішого Святослава, головним завданням людства залишається не дозволити технологіям призвести до «розлюднення» людини.

Ми можемо створювати дедалі складніші машини, штучні органи й системи штучного інтелекту, але від цього людина не повинна перетворитися на механізм.

У центрі всіх тем, порушених у розмові, залишається одна думка: людина повинна залишитися людиною.

➤ Вистояти...стор. 15

Фундація Будучність

Фундація Будучність - зростає, розвивається і діє згідно сучасних потреб нашої громади, але має впевнену візію на майбутнє.

Кожна пожертва, спрямована на підтримку громадських, культурних, історичних та освітніх зусиль в Канаді, є важливим знаком довіри і підтримки діяльності нашої Фундації.

2282 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N9 Phone: (416) 763-3388 Fax: (416) 763-4512 Website: bcufoundation.com

МИ ПІДТРИМУЄМО

Історичні проекти та культурні заходи

Медичні та гуманітарні проекти

Важливі видання

Документальні фільми

Концерти та музичні записи

Молодь та спорт

Освітні, наукові, дослідницькі публікації та виставки

Громадські заходи, конференції, семінари

Проекти, направлені на зміцнення добробуту українців

Forum TV

OMNI 1 - ON
субота - 8 PM
вівторок - 11 PM*
субота - 7 AM*

OMNI - AB
неділя - 8 AM

OMNI - BC
неділя - 8 AM

*Повторення

Дивіться Forum TV!

Рекламуйтеся або станьте спонсором частини програми!

Дивіться програму по всій Канаді на телеканалі OMNI!

ForumTV Canada @ForumTVCanada

www.forumtv.ca | TEL: 416-572-8255 | info@forumtv.ca

Адвокати Тарас Грицина і Петро Гамівка

- ◆ Судові адвокати у справах заповітів і майна
- ◆ Купівля та продаж нерухомості
- ◆ Сімейне право
- ◆ Нотаріальні послуги

1081 Bloor St. W. #200
Toronto, ON M6H 1M5
Tel.: (416) 532-8006

Вистояти...

На фронті — не втратити людяність навіть перед обличчям жорстокості. У суспільстві — не перетворити політичні суперечки на братню ворожнечу. У релігії — не дозволити використовувати віру як зброю. У технологіях — не підкорити людську гідність машині.

Україна бореться за свою свободу, але ця боротьба має і глибший вимір. Йдеться про право народу самому визначати своє майбутнє, берегти свою культуру, віру, мову, історичну пам'ять і будувати державу, в якій людська гідність має найвищу цінність.

«У нас є сила, щоб встояти. В нас є сила, щоб не піддатися», — ця думка Блаженнішого Святослава може стати своєрідним духовним орієнтиром для українців у часи великого випробування.

Вистояти — означає не лише пережити війну. Це означає вийти з неї людьми: сильнішими, мудрішими, здатними до єдності та готовими будувати майбутнє.

Саме такою має бути перемога, про яку сьогодні варто говорити і яку варто плекати.

Михайло Гуцман

Будьмо в КОНТАКТ-і

**ONTARIO: Thursday at 10:00 PM
Sunday at 3:00 PM
Tuesday at 8:00 AM**

ALBERTA: Sunday at 10:00 AM

British Columbia: Sun 11:00 AM

Next GEN!
ON: Thu at 11:00 PM, Sat at 9:30 PM, Sun 4:00 PM
AB: Thu at 1:30PM, Sat. 1:30 PM BC: Sat at 11:00 AM

ALBERTA KONTAKT: AB: SUN 3:00 PM, Mon 8:00, Tue 3:00 PM
ON: TUES 7:00 AM BC: SAT 15:00

STUDIO@KONTAKT.CA

е-mail:
ukrradiofm@gmail.com

Facebook:
Lyubomyra Matviyas

ПОСТУП

українська радіопрограма

Щонеділі 9-10 год. вечора на хвилях FM 88,9 у прямому ефірі

www.cirvfm.com

Новини з України та світу
Інтерв'ю та дискусії

Замовляйте у нас музичні вітання
Слухайте і підтримуйте нас!
Розрахунковий рахунок #43282 у кредитовій спілці Будучність

Керівник і ведуча - Любомира Матвіяс

РАДІОПРОГРАМА "ПІСНЯ УКРАЇНИ"
RADIO PROGRAM "SONG OF UKRAINE"

Радіопрограма "Пісня України"

Можна слухати з понеділка до п'ятниці в 9 год. ранку на cjmrradio.com CJMR APP

https://www.facebook.com/SOFUradio

Smart speakers (Hey Alexa, play CJMR on TuneIn/iHeart)
SOFU.RADIO@GMAIL.COM

SMITH MONUMENT COMPANY LIMITED

Заснована 1919 року

349 Weston Road (North of St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

Єдина в Онтаріо українська фабрика пам'ятників

- Фабрика і вистава відкриті для публіки (понад 60 пам'ятників на виставі)
- Обслуговуємо всі цвинтарі Канади і США
- Наші висококваліфіковані виконавці мають понад 300 років досвіду
- Ввічлива і професійна обслуга
- Позагодинні зустрічі за домовленням
- Домашні зустрічі можливі

Звертайтеся до власника Андрія Латишка:

416-769-0674 або 1-888-836-7771

ГОМІН УКРАЇНИ

Головний редактор: д-р Надя Герелюк
Голова редакційної колегії: д-р Олег Романишин

Газета заснована у 1948 році видає Видавнича Спілка "Гомін України" з обмінною порукою у Торонті Онтаріо Канада
«Гомін України» – орган Українських Державницьких Організацій Канади

☎ 416-516-2443 E-mail: homin@on.aibn.com
Website: www.homin.ca Адміністрація: info@homin.ca

Postmaster, send address changes to:
"Homin Ukrainy" Publishing Co. Ltd. 9 Plastics Ave., Toronto, Ont. M8Z 4B6

Передплата: Publication mail: \$90.00 на рік CША: \$150.00 на рік
Standard mail: \$125.00 на рік Міжнародні: \$275.00

Редакція не повертає надісланих матеріалів і не веде листування в їх справі, застерігає право їх скорочувати та справляти. Статті, підписані прізвищем чи ініціалами, не є обов'язково висловом становища редакції. У матеріалах з України збережено правопис оригіналу. Оголошення до кожного чергового числа приймаємо телефоном або письмово до П'ЯТНИЦІ, год. 1:00 по пол.

За зміст оголошень редакція не відповідає. Річники "Гомону України" та англomовного додатку "Ukrainian Echo" можна замовляти в електронному форматі.

DEPOSIT SPECIAL

СПЕЦІАЛЬНА ПРОПОЗИЦІЯ

4.00%*

6 MONTHS

NEW MONEY ONLY

Обмежена за часом пропозиція, яка дозволить свіжим коштам працювати ефективніше

*Terms and conditions apply: 6-month term only; NEW money only; includes Registered and Non-Registered Funds. We reserve the right to change, extend, or withdraw this offer at any time. Offer valid from July 14, 2026. Rates are annual and subject to change.

BCU Insurance

A Division of Oracle RMS

HOME

CRITICAL ILLNESS

GROUP BENEFITS

TRAVEL

AUTO

PERSONAL

LIFE

DISABILITY

“Our mission is to provide protection that empowers clients to navigate life's uncertainties with confidence.”

SCAN HERE

416.763.8902 | bcuinsurance.com | info@bcuinsurance.com

Tel.: 416-516-2443

e-mail: homin@on.aibn.com

www.homin.ca